

HANDLÄGGARE/ENHET
Arbetslivsenheten
Kjell Rautio

DATUM
2016-06-03

DIARIENUMMER
20160138

ERT DATUM
2016-06-15

ER REFERENS
Ds 2016:5

Socialdepartementet

103 33 STOCKHOLM

LOs remissyttrande över Ds 2016:5 Mer tydlighet och aktivitet i sjuk- och aktivitetsersättningen

Kort sammanfattning av förslagen i Ds 2016:5

Promemorian har utarbetats av en arbetsgrupp bestående av tjänstemän från Socialdepartementet. Arbetsgruppen har haft i uppgift att se över möjligheterna för långtidssjuka att prova arbete eller studier en tid med bibehållen sjukersättning och att ta fram vissa förslag som ger bättre möjligheter för unga med funktionsnedsättning eller sjukdom att komma i arbete.

Förslagen i Ds 2016:5 kan sammanfattas i några punkter:

- Hel sjukersättning ska kunna beviljas redan från 19 års ålder. Villkoren för att beviljas hel sjukersättning för den som är mellan 19–29 år ska vara desamma som idag gäller för att beviljas hel sjukersättning. Sådan sjukersättning som beviljas den som är under 30 år ska dock beräknas på samma sätt som aktivitetsersättning och även samordnas med andra förmåner på samma sätt som aktivitetsersättning samordnas.
- Försäkringskassan ska i större utsträckning kunna behövsanpassa uppföljningen av arbetsförmågan hos försäkrade som har fått sjukersättning.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

- En försäkrad som haft aktivitetsersättning på grund av nedsatt arbetsförmåga under minst ett år och anmäler till Försäkringskassan att han eller hon avser att börja studera ska, efter ansökan, kunna få behålla aktivitetsersättningen under högst sex månader samtidigt som personen i fråga prövar att studera.
- En försäkrad som haft sjukersättning under minst ett år och får pröva att arbeta med vilande sjukersättning ska kunna få ett belopp motsvarande 25 procent av den sjukersättning som har förklarats vilande varje månad under en period om 24 månader, i stället för 12 månader.

Kort sammanfattning av LOs synpunkter

- LO tillstyrker förslaget om att hel sjukersättning ska kunna beviljas redan från 19 års ålder.
- LO är positiv till att Försäkringskassan i större utsträckning ska kunna behövsanpassa uppföljningen hos försäkrade som beviljats sjukersättning.
- LO är positiv till förslaget om att en försäkrad som haft aktivitetsersättning på grund av nedsatt arbetsförmåga under minst ett år och anmäler till Försäkringskassan att han eller hon avser att börja studera ska, efter ansökan, kunna få behålla aktivitetsersättningen under högst sex månader samtidigt som personen i fråga prövar att studera.
- LO tillstyrker även förslaget om att en försäkrad som haft sjukersättning under minst ett år och får pröva att arbeta med vilande sjukersättning ska kunna få ett belopp motsvarande 25 procent av den sjukersättning som har förklarats vilande varje månad under en period om 24 månader, i stället för 12 månader.

LOs syn på förslagen i Ds 2016:5

LO är i grunden positiv till de förändringar som föreslås i Ds 2016:5. Det allt för stelbenta regelverket på området ställer idag helt uppenbart till med onödigt besvär och lidande för dem som har en permanent nedsättning av arbetsförmågan eller ett svårt sjukdomstillstånd som förhindrar dem från att arbeta.

Att tvinga personer med uppenbar arbetsförmågenedsättning och svåra sjukdomstillstånd att med jämna mellanrum via läkarundersökningar vidimera sitt sjukdomstillstånd eller sin funktionsnedsättning skapar idag allt för ofta onödig oro och ångest hos dem som utsätts för det och är knappast heller befrämjande utifrån ett så kallat arbetslinjeperspektiv. Här är det befogat att lämna större utrymme för att göra en rimlighetsbedömning från Försäkringskassans sida.

Dagens stelbenta regler rikserar dessutom leda till att många utsatta människor kommer i kläm och utöver sina sjukdoms- och ohälsoproblem drabbas av ekonomiska bekymmer. Detta är knappast heller särskilt väl använda samhällsresurser, varken för Försäkringskassan eller för sjukvården. Försäkringskassan och sjukvården borde istället för denna meningslösa administrativa hantering få möjlighet att mer fokusera på att stödja dem med kvarvarande eller potentiell arbetsförmåga att ta steg i riktning mot ett förvärvsarbete.

Mot denna bakgrund ställer sig LO positiv till förslaget om att sjukersättning ska kunna beviljas redan från 19 års ålder. LO delar arbetsgruppens bedömning att förslaget ökar tryggheten för den grupp unga som har så omfattande funktionsnedsättningar att det är osannolikt att de någonsin kommer kunna arbeta. Samtidigt renodlas aktivitetsersättningen och det blir tydligare vilka unga som är i behov av aktiva insatser.

Likadant är det med förslaget att i större utsträckning kunna behovsanpassa uppföljningen hos försäkrade som beviljats sjukersättning. Att vid upprepade tillfällen göra olika uppföljningar som främst syftar till att ifrågasätta ersättningen från sjukförsäkringen för dem som helt uppenbart har ett allvarligasjukdomstillstånd och/eller en permanent arbetsförmågenedsättning är inte att använda resurserna på ett effektivt sätt. Denna typ av meningslös hantering riskerar, förutom den oro den sprider bland utsatta människor, att i förlängningen att skada legitimiteten för Försäkringskassan och sjukförsäkringen.

LO anser även att det finns goda skäl att, så som föreslås i promemorian, anpassa regelverket så att det skapar bättre möjligheter för långtidssjuka att prova arbete eller studera en tid med bibehållen sjukersättning och att regelverket dessutom utformas så att det ger bättre möjligheter för unga med funktionsnedsättning eller sjukdom att komma i arbete.

LO bedömer att det är en väl avvägt åtgärd att ge den försäkrade som haft aktivitetsersättning på grund av nedsatt arbetsförmåga under minst ett år och anmäler till Försäkringskassan att han eller hon avser att börja studera, ska få möjlighet att behålla aktivitetsersättningen under högst sex månader samtidigt som personen i fråga prövar att studera.

LO är även positiv till arbetsgruppens förslag om att en försäkrad som haft sjukersättning under minst ett år och får pröva att arbeta med vilande sjukersättning ska kunna få ett belopp motsvarande 25 procent av den sjukersättning som har förklarats vilande varje månad under en period om 24 månader, i stället för 12 månader. LO bedömer att åtgärder går i rätt riktning och minskar trösklarna in till arbetsmarkanden för den aktuella gruppen människor.

LOs samlade bedömning av de regelförändringar som föreslås i Ds 2016:5 är således att de är väl motiverade och borde ha genomförts tidigare. Det är bra för sjukförsäkringens framtida legitimitet att regeringen markerar att tiden för den typ av ytlig och moralistisk signalpolitik, som alliansregeringen stod för i sjukförsäkringsfrågan, nu är förbi.

Med hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Karl-Petter Thorwaldsson

Kjell Rautio